

af husdyrgødningbekendtgørelsen i 1996 og ændringen i nærværende lovforslag under ét.

Ca. en fjerdedel af kvægbrugene har i dag et areal med grovfoder (roer, græs og græsefterafgrøder), som udgør 70% eller derover af bedriftens samlede areal, mens halvdelen af kvægbrugene har et areal med grovfoder, som er over 50% af bedriftens areal. Det lægges til grund, at kvægbrug med harmoniproblemer siden den seneste ændring af harmonireglerne i 1996 har været indstillet på at foretage en tilpasning af sædskiftet for at kunne tilføre husdyrgødning svarende til 2,3 DE/ha. Overgangsperiodens afkorting fra godt 3 år til godt 2 år vurderes således ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Kvægsektoren er i færd med at tilpasse sig muligheden for reduktion af kvælstofudskillelsen pr. dyreenhed som følge af en mere effektiv fodring. Den gennemsnitlige kvælstofmængde i husdyrgødning fra malkekøer, fastsat som normtal, er ca. 115 kg kvælstof/DE. Som konsekvens af ændringerne vil der være behov for yderligere tilpasning. Det vil kræve en længerevarende omlægning af foderforsyningen samt udvikling af et bedre fodervurderingssystem. Tilpasningsbehovet vil således afhænge af udviklingen i forskning og udvikling indenfor fodringspraksis.

Muligheden for at bibeholde 2,3 DE/ha for kvægbedrifter medfører, at det kun er et begrænset antal kvægbedrifter, der bliver disharmoniske som følge af ændringerne. Det vurderes, at der er tale om op til 1200 kvægbedrifter og op til 15.000 kvægdyreenheder.

4.2.2 Konsekvenser for svine sektoren

De forestående stramninger for svinebrug har forskellig effekt for slagtesvineproduktion og sohold.

For slagtesvin svarer det nuværende krav på 1,7 DE/ha til en tilførsel på ca. 138 kg kvælstof i henhold til normtallene fra 1997. Stramningen til 140 kg kvælstof i 2002 udgør således reelt ingen stramning.

For sohold svarer det nuværende harmonikrav på 1,7 DE/ha til en tilførsel på ca. 156 kg kvælstof/ha. Ændringen i 2002 til 140 kg kvælstof udgør således en stramning på ca. 10%. Det vurderes, at stramningen vil ramme cirka 500 bedrifter med sohold, hvilket vil føre til en forøgelse af antallet af overskydende dyreenheder på bedrifter med søer på ca. 10-15.000 DE ved den aktuelle fodringspraksis. Det vurderes imidlertid, at der er mulighed for væsentlige foderforbedringer indenfor soholdet. Selv med en forholdsvis forsigtig forudsætning om en foderforbedring for sektoren som helhed svarende til 10% reduktion af kvæ-

stofudskillelsen inden december 2002 vil kravet om 1,4 DE/ha næppe reelt betyde en stramning for soholdet, for så vidt angår antallet af producerede dyr.

4.2.3 Konsekvenser for andre husdyrbrug (fjerkræsektoren og blandede brug)

Ved det gældende harmonikrav på 2,0 DE/ha for brug i kategorien »andre husdyrbrug« er ca. 800 bedrifter disharmoniske. På disse bedrifter står ca. 50.000 overskydende dyreenheder. De disharmoniske bedrifter omfatter bl.a. et antal fjerkræbrug med meget lille jordtilliggende.

Efter stramningen til 1,4 DE/ha vurderes det, at ca. 650 bedrifter yderligere vil blive disharmoniske, og at der vil være yderligere ca. 27.000 overskydende dyreenheder.

Herudover vil et antal blandede bedrifter med kvægbesætning kunne blive disharmoniske som følge af ændringen af definitionen af en dyreenhed til 100 kg N for kvægsektoren.

Ligesom i kvægsektoren og i svine sektoren vil den nuværende produktion, forstået som antallet af dyr, kunne opretholdes helt eller delvist i det omfang, der gennemføres en mere effektiv proteinfodring indenfor fjerkræ-, svine- og kvægsektorerne som helhed.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5.1. Genopretning af vådområder

Som led i aftalen om Vandmiljøplan II afsættes til genopretning af vådområder i perioden 1999-2003 100 mill. kr. på de årlige finanslove. På finansloven for 1998 er der allerede afsat 25 mill. kr. Omkostningerne er baseret på hidtidige erfaringer fra naturgenopretningsprojekter. Hvis arealmålet på 16.000 ha skal fastholdes, vil det kræve, at de økonomiske ressourcer reguleres i takt med en eventuel stigning i jordpriserne (bilaget til aftalen s. 2).

Omkostningerne til administration, jordfordeling, projektering, overvågning mv. er skønnet til ca. 20 mill. kr. om året. De 20 mill. kr. til administration m.v. afholdes inden for den afsatte bevilling på i alt 100 mill. kr.

I aftalen om Vandmiljøplan II har parterne forpligtet sig til, i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger, at fremskaffe finansiering af nettomerudgifterne ved planen ved omprioritering indenfor Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets samlede budgetrammer og det samlede statsbudget.

Det vurderes, at det i alt vil kræve 2 ½ årsværk i amtskommunerne at tilvejebringe de regionplantil-